

135. Τρίχειν. Vers. 136. Πρὸς τούτοις, εἰ, οὗτοι δύο. Vers. 138. Ἡ δὴλων ἢ ἀδήλων. Vers. 141. Ὁ κέρτοῖ ἦτοι φανερώς, ἰκέρτοῖ κεκρυμμένως. 146. Schol. : Πάλιν φησὶ σὺν τούτοις· Ἔστι καὶ ἀγωγή ἢ λεγομένη προγατορία, ἣτις εὐλόγως καὶ προσηκόντως ἐπερωτᾷ τὸν μέλλοντα ὑποκεισθῆναι τὴν κληρονομίαν, πᾶσον μέρος ἀπαιτεῖ τῆς κληρονομίας, προγατορία δὲ λέγεται Ἑλληνικῶς καθαρτικὴ, καθαίρει γὰρ καὶ φωτίζει τοὺς λόγους τοῦ ἐνάγοντος. 153. Ἐχει. 163. Ἦτις περὶ. 163. Ἄλλως.

Vers. 166. Μὴ γινώσκοντος. 168. Ἔσικε συναλλάγματι. deest vers. 173. Vers. 175. Τὸ δὲ κώλεγατ. Vers. 177. Τῷ ὡσανεὶ. Vers. 178. Πάλιν πλημμελημάτων. Vers. 181. Αἱ μὲν εἰσι πραγματικά, αἱ δὲ κατὰ προσώπων. 185. Τινὲς τε ἄλλαι ἀγωγαὶ καὶ τινες τῶν ἰσχυρῶν. Et reliqui inversi sunt. 197. Οὐ μέλλει. 204. Σφαλεῖς. Versum 212 sequitur hic versus : Δικαιοσύνη ἐστὶ δικαιοσύνη τοῦ δικαίου ὡς λέλεκται· quem non esse Pselli numerus demonstrat, forte scholiastæ.

Vers. 215. Οὐ σθέναί τις. Vers. 221. Πρὸς αὐτόν. 225. Οὐδὲ πιπράσκειν δύναται χωρὶς τῶν ἐπιτρόπων. 228. Καὶ οὐδὲ, etc., omissis 231, 232. Deest 235? Vers. 236. Διαδοχῆς οὐκ ἔχουσι δίκαιον ὁλόκληρον. Vers. 245. Ἐκστασις προβάσα διαθήκην. Vers. 246. Οὐδέ τις ἐμαγκίπ.

Vers. 249. Interpretare : *Servus hæres potest quodcumque testator potuit*; explicat Schol. : Ἄνω μὲν εἰρηκεν ἄδειαν ἔχειν ἅπαντα τὸν βουλόμενον ἐπιστᾶν κληρονόμον τὸν οἰκείον δοῦλον, νῶν δὲ φησὶ τὸν καταληφθέντα δοῦλον κληρονόμον, ἐκείνην ἔχειν πᾶσαν τὴν ἄδειαν ἐπὶ τῷ ζητῆσαι τὰ τῆ κληρονομία ἀρμόζοντα, οἷαν καὶ αὐτὸς ὁ διατιθέμενος κέκτηται.

Vers. 253. Τῶν ἑαυτοῦ. Vers. 260, υἰοθετήσας τις καλῶς τῶν ἑαυτοῦ. Vers. 265. Ἡδὲ μόνως. 279, ἢ ἄλλω, 282, οὐδαὶς ὑποκαθίστασι. Versum 289, sequuntur 293, 294 ad 295. Vers. 291, λεγατῶν ἀπαιτῶν. Vers. 292, φασὶ τοὺς κωδικέλλους. Vers. 300, εἰς τὰ τοῦ τέκνου. Vers. 304, ἀπόδοσης διακτοχῆς. 322, ἀδικούσης. 323, ἀγνώμων ἀντιδικῶν. 327, εἰ δ' ἄπορος. 328, ἅπας φονεύς. 332, οἱ ἴδιοι τῶν γενικῶν, 339, Νέως ἀποκαθίσταται ἀβλαβῆς κατὰ νόμους.

Vers. 342. Μητρὸς καὶ παίδων μεταξύ. Versum 344 sequitur versus 382, τόκος, omissis aliis. Vers. 386, φυλαττομένων. 397, μοιχευθείσης. 403, αἱ παῖδες δὲ τὸ δίμοιρον. 415, ἐν δικαστηρίοις. 417, ἀρχῶν προδιδοῦτω. 420, εἴκοσι λαμβάνεται. 426, τοῦ βέου. 427, ἀπαιτῆσαι. 430, ὡς δὲ καὶ ἄπορος εἰ θάνη. 431, τῶν ἐκείνου κτημάτων. 445, περὶ συγχωρήσεως. 446, τὰ περὶ τῶν ἰκκλησιαστικῶν τῶν ἐν τῇ Σικ. 450, εὐχρηστα. 464, Ἰταλικούς τὴν νοθ. 468, σύγγονοί τε πρὸς τούτ. 469, λέγοις. 487, ἀτιμοί. Vers. 496, τὸ προτεθέν. 504, ἄλλον. Versus ultimus est : Εἰσπραττεῖ μόνον τὸ ἀπλοῦν οὐδὲ ζητῶντι πλέον. Lege ζητεῖ.

Adde vers. 671, Harmenop. legisse ἐβδόμην.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΔΙΚΩΝ

EJUSDEM

AD DISCIPULOS DE ACTIONUM NOMINIBUS.

1. Cum viderim nonnullos ex vobis nomina legum quæ apud Græcos et Romanos existunt sciendi cupidos esse, quæ tanquam canones sunt politicis singulatim propositis, censui me de iis pauca disserere debere. In his vobis obediens, nec commiscere eas volui neque projicere promiscue, sed a primis ad secundas ordine procedere. Atticas leges præordinavi, post quas Romanas componam, non de earum latitudine disserens, sed potius de propositis nominibus quæ plerisque incerta sunt. Elsi enim Græcæ Atticis nominibus designatæ sint, tamen nisi quis earum per etymologias sensum explicaverit et propositionis causam direxerit, nunquam legentibus bene nota fient. Impletur enim quodammodo politica ratio rudimenta disciplinarum. Quemadmodum enim apud eas sunt summæ et ultimæ chordæ, et cubi et gradus, duodecim laterum figuræ et viginti laterum, sphaeræ et diametri quæ non facile aliquis noverit, nisi magistri lingua usus sit, ita et in politicis

α'. Ὅρων ὑμῶν ἐνίοις τὰ τῶν παρ' Ἑλλήσι καὶ Ῥωμαίοις δικῶν ὀνόματα περὶ πολλοῦ ποιουμένους εἰδέναι, ἃ δὲ καθάπερ εἰ κανόνες ἐστῆσι ταῖς κατὰ μέρος πολιτικαῖς ὑποθέσεσιν, φήθη δεῖν περὶ αὐτῶν μετρίως εἰπεῖν. Κἂν τοῖτοις ὑμῖν χαριζόμενος, ἅμα δὲ συγγεῖν μὴ βουλόμενος μηδὲ παραβαλεῖν ἀμιγῆ, ἀλλ' ἀπὸ τῶν πρώτων ἐπὶ τοὺς δευτέρους καθεξῆς ἵεναι, διὰ ταῦτα δὲ τὰ Ἀττικὰ προέταξα νόμιμα, μεθ' ἃ δὲ καὶ τὰ Ῥωμαίων συνθήσομαι· οὐ περὶ τοῦ πλάτους αὐτῶν μακρολογεῖν ἐλόμενος, ἀλλὰ περὶ τῶν ὑποκειμένων ὀνομάτων, ἐπεὶ μηδὲ ταῖς πλείοσι θήλα καθίστηκεν. Εἰ γὰρ καὶ τὰ Ἑλληνικὰ Ἑλληνικαῖς εἰρηνται λέξεσιν, ἀλλ' εἰ μὴ τις αὐτῶν δι' ἐτυμολογίας, ἐν οἷς ἐγχωρεῖ, ἀναπτύξει τὸν νοῦν καὶ τὴν αἰτίαν ἐρεῖ τῆς θέσεως, οὐκ ἂν ποτε τοῖς ἀναγινώσκουσιν εὐγνωστα γένοιτο. Μερίμηται γάρ πως ὁ πολιτικὸς λόγος τὰς ἀρχὰς τῶν ἐπιστημῶν. Ὡσπερ γὰρ παρ' ἐκείναις ὑπάται τινὲς καὶ νῆται, καὶ κύβοι καὶ βωμίσκοι, δωδεκάεδρα τε καὶ εἰκοσῆδρα, σφαῖραί τε καὶ διάμετροι, ἃ οὐκ ἂν τις

εὐμαρῶς γνοίη, μὴ γλιώττης διδασκάλου τυχὼν, οὐτῶ δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἐν πολιτείαις ζητήμασιν ἐξουσίας καὶ ἐπωβελία, καὶ ἕλλ' ἄττα ὀνόματα τοῖς παρ' ἐκάσταις τῶν πολιτειῶν γνώρισμα.

β'. Περιλυτίμηται γὰρ νῦν ἡμῖν μὴ τὴν δικογραφίαν μόνην ἐνδείξασθαι, ἀλλὰ καὶ εἴ τι ἄλλο ὄνομα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς σύνθηδες ἦν, οἷον τὰ ἀπατούρια καὶ τὰ ἀμφιδρόμια, καὶ οἱ τετραδισταί, καὶ τὸ ἐπιτελείωμα, καὶ ὁ ἀπεψηφισμένος, τὰ τε ὑποφόνια, καὶ τὰ ἀνδρολήψια, καὶ ὁ Πάγος ὁ Ἄρειος, καὶ τίνες μὲν οἱ ἑνδεκά, τίνες δὲ οἱ ἐπάνωμοι, καὶ ὅσα ἄλλα τῆς τοιαύτης πέφυκε τάξεως. Ἀλλὰ πρῶτόν γε περὶ τῶν δικῶν τὸν λόγον ποιήσομαι.

γ'. Τὸ δὲ τῆς δίκης ὄνομά ἐστι μὲν καὶ οἷον γένος κατὰ πασῶν ἀγωγῶν ἐπίσης κατηγορούμενον, ἔστι δὲ καὶ ἰδικὸν ὑποθέσεως ὄνομα. Ἐπεὶ γὰρ τῶν ἀδικημάτων ἕκαστον ἢ δημόσιον ἢ ἰδιωτικὸν πέφυκεν, ἢ περὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἐγκλησις δίκη παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς λέγεται, καὶ τὸ τίμημα ταύτης ὀρίζονται οἱ δικάζοντες· οὐ γὰρ ἀνάγραπτόν ἐστι τὸ μέτρον, ἀλλ' οἱ δαιτιῶντες πρὸς τὸ ἑαυτῶν βούλημα τὰς τιμήσεις ἢ ὑφαίρουσιν ἢ προστιθέασιν. Ἡ δὲ γραφὴ τρόπον τινὰ πρὸς τὴν δίκην ἀντιδιέστλχται, καὶ περὶ δημοσίων ἀδικημάτων κατηγορεῖται, οἷον παραπροσβείας, ἱεροσυλίας, καὶ εἴ τι ἄλλο πρὸς τὸ δημόσιον τὴν ἀναφορὰν ἔλαχεν. Ἀλλὰ καὶ ἡ κατὰ νόμων εἰσαγομένη καὶ ψηφισμάτων δίκη, γραφὴ ὁμοίως κατωνομάσται, οὐχ ἀπλῶς οὕτως, ἀλλὰ γραφὴ παρανόμων.

δ'. Ἐπεὶ δὲ μὴ τριπλαῦτα ὁ νόμος ὑφῆπλωτο, ἀλλὰ τῶνδε μὲν τῶν ἀμαρτημάτων περιοχαί τινες ἦσαν, τὰ δὲ οὐκ ἀνεγέγραπτο, ἢ περὶ καινοῦ τινος ἀδικήματος εἰσαγωγὴ δημοσίου ὁμοίως καὶ ἰδιωτικοῦ εἰσαγγελία κατωνομάζετο. Εἰστέγγελλον δὲ τὴν δίκην πρὸς τὴν βουλήν οὐδένας ἄλλοι ἢ οἱ πρυτάνεις.

ε'. Βυθὸν δὲ παρὰ ταῦτά ἐστιν ἡ κατὰ τῶν μὴ ἄρθως ἀρχόντων τῆς πόλεως ἐγκλησις. Τὰ δὲ κατὰ τοῦτων δικαστήρια κληροῦσιν οἱ λογισταί· κατηγορεῖ δὲ ὁ βουλόμενος, καὶ τοῖς δικασταῖς ἐφέται τιμᾶσθαι τοῖς ἔλοῦσιν.

ς'. Εἰ δὲ τις τὸν ὑπορύττοντα δημόσιον μέταλλον ἢ δημόσιον οἶκος ἐξιδιούμενον, ἢ κακῶς ἐπιτετροπευκότα, εἰσῆγεν εἰς δικαστήριον, ὁ τοιοῦτος φαίνεται ἐλέγχετο τὸν ἀλόγοντα· καὶ ἡ δίκη ἐντεῦθεν ἐπονομαζομένη φάσις παρωνομάζετο.

ζ'. Εἰ δὲ τις κατὰ νόμους ἠτίμωτο παραπροσβευκῶς, ἢ ἠταιρηκῶς, ἢ μὴ ὠφληκῶς τῷ δημοσίῳ τὸ ὠφλημα, ἢ κατὰ τῶν μετηλλαχόντων ἀδίκως ἀφικῶς τὴν γλιώτταν, εἰς δικαστήριον ἤγετο, ἐνδείξει ὑπέκειτο· καὶ ὄνομα τῇ κατηγορίᾳ ἢ ἐνδείξις.

η'. Ἡ δὲ ἐφήγησις ἐδίδοτο κατὰ τῶν ὑποδεξαμένων τὸν φυγάδα τῆς πόλεως ἢ τῶν κεκλοφόντων λαθραίως πρᾶγμα δημοσίον.

θ'. Περὶ δὲ διαψηφίσεως καὶ ἀποψηφίσεως καὶ ἐφέσεως οὕτω διαριτέον καὶ ἐρμηνευτέον. Φυλαί τινες ἦσαν πάλαι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ φράτραι καὶ δῆμοι καὶ τριτύτες, ἀφ' ὧν καὶ ὁ πρῶτος ἀρχεας τῆς Ρώμης τὴν καθισταμένην παρ' αὐτοῦ πόλιν ἐκού-

A quæstionibus ejectionis et epobelia, et quædam alia nomina iis qui in singulis rebus politicis versantur nolissima.

2. Curavimus enim ne actionum descriptionem solummodo ostenderemus, sed et alia nomina apud Atticos usurpata, ut sunt apaturia et amphidromia et tetradistæ, et epiteleioma et apepsephismenos, et hypophonia et androlepsia, et Areopagus et quinam essent decem, quinam eponymi, et quæcunque alia hujus ordinis sunt. Sed primo de actionibus verba faciam.

3. Actionis nomen est lanquam genericum cunctis institutionibus attributum, et est proprium propositionis nomen. Posquam enim quædam injuria sive publica, sive privata admissa est, de privatis criminatio actio apud Atticos nominatur, ejusque pœnam determinant judicantes; pœnæ enim mensura in acta publica non translata fuit sed ipsi judices pro arbitrio sive minuunt sive adaugent. Accusatio autem quodammodo ab actione distinguitur, et injuriæ publicæ occasione locum habet, ut male gestæ legationis, templorum spoliationis, et si quid aliud ad populum delatum fuerit. Sed actio ob leges aut decreta violata inducta, similiter accusatio nominata est, non simpliciter quidem, sed accusatio propter violatas leges.

4. Quando autem non lex substrata erat, sed quidam admittentur culparum ambitus, qui non in acta publicata relati fuissent, introductio de nova injuria sive publica sive privata annuntiatio nominabatur. Actionem autem ad consilium annuntiabant soli prytaues.

5. Administrationis autem ratio est contra eos qui male administrant urbis criminatio. Tribunalia vero in eos efformant logistæ; accusat quicumque vult; et iudiciis remittitur ut reos puniant.

6. Si quis autem cum qui publicum metallum suffodit vel publicum ædificium sibi vindicat, vel tutelam inalegessit, in tribunal adduxit, ille dicitur reum manifestare; et ea actio inde nuncupatur manifestatio.

7. Si quis autem secundum leges dedecore afficeretur male gestæ legationis causa aut prostitutionis, aut non solutæ ærario multæ, vel contra permutantes injustæ vocis, et in tribunal duceretur, indicationi subjacebat; et hujus accusationis nomen erat indicatio.

8. Adductio dabatur contra eos qui exulem civitatis receperant, vel clam rem publicam subriperant.

9. De recensione et rejectione et provocatione sic distinguendum et explicandum est. Tribus quædam apud Atticos erant et curiæ et demi et terniones, quarum ad exemplum primus qui Romæ imperavit fundatam ab ipso urbem instituit. Demo-

rum unus quidem Acharneus, alter Eleusinius nominatus, unde cives et nominabantur Acharnes et Eleusinci; et in columnis versatilibus civium ascitorum nomina inscribentur. Et si quis inscriptus peregrinitatis arguebatur, cum accusabant qui suspicabantur, et hæc accusatio erat recensio. Et si plura suffragia recensitum expellebant, hæc expulsio rejectio dicebatur. Si autem rejectus a demis ad commune tribunal transferrebat, provocare dicebatur, et ea translatio provocatio nominabatur.

10. Qui autem aliquod munus publicum subibant, qui triremi præerant vel ædificium construabant, muneris sui tempus procrastinabant, accusatores illis disceplationem movere existimabantur.

11. Objectionis autem et per suffragia condemnationis hæc est differentia. Obiectio fit de cognitis accusati injuriis; condemnatio autem est communis suffragii populi contra eum declaratio.

12. Intentionis depulsio et exceptio multum inter se differunt. Discretio enim judicantium communis de re nondum ad tribunal introducta, est intentionis depulsio; quæ autem fit de re rebus judicatis et secundum leges pronuntialis secunda tractatio et discussio vocatur exceptio. Excipere autem permittitur iis qui de eo accusati sunt quod nulla lege statutum est.

13. Actio non scripti talis erat. Tabula singulorum tribunalium parieti cuidam applicabatur, et ejus qui ex sententia publico arario debebat ibi nomen inscriptum erat, et juxta nomen debiti quantitas. Si quis autem debens et inscriptus inscriptionem clam abolevisset, hujus culpa reus actione non scripti accusabatur.

14. Qui fundum aut domum ex condemnatione excipiebant per interdicti actionem accusabant eos qui ipsos inde expulerant. Priscum et Atticum verbum est arce, quod posteri in Græcum magis verbum mutaverunt, nempe ἐξελεῖν, id est institutis expellere.

15. Si quis autem servus fiebat insidiarum legitimis dominis reus, derelictionis actio ea res nominabatur.

16. Litis antiquatio ab actione liberatio dicebatur; ut et dicebatur actionis cessatio condemnationis indicatio in privatis litibus.

17. Actionem obtinere erat prius accusare; actionem contra obtinere erat recriminari; sortito autem dividere de actionibus non dicitur, sed de rerum distributione.

18. Quoniam autem apud Atticos antiquitus mos erat in tribunalibus accusantes jurejurando confirmare suam accusationem esse veram et reos se nullum falsum verbum iis opposituros esse, accusantis jurejurandum diomosis dicebatur, ejus autem qui se defendeat, antomosis. Si vero iudex ipse post eos jusjurandum præstabat, totum illud am-

σμησε. Τῶν δὲ δήμων ὁ μὲν τις Ἀχαρνεὺς, ὁ δὲ Ἐλευσίνιος κατωνομάζετο, ἀφ' ὧν οἱ δημόται παρωνόμως κατωνομάζοντο Ἀχαρνεῖς ἢ Ἐλευσίνιοι· καὶ παρὰ ταῖς κέρβασι τὰ τῶν δημοποιουμένων ὀνόματα ἀνεγράφοντο. Εἰ δὲ τις ἀναγραφεὶς ἦλω ξενίας, κατηγοροῦν αὐτοῦ οἱ ὑπωπευκότες· καὶ ἡ κατηγορία διαψήφισις ἦν. Εἰ δὲ τῶν ψήφων αἱ πλείους τὸν διαψήφισθέντα ἀπήλαυνον, ἀποψήφισις ἐλέγετο ἢ ἀπέλασις. Εἰ δ' ὁ ἀποψήφισθεὶς ἀπὸ τῶν δήμων εἰς τὸ κοινὸν δικαστήριον μετετίθετο, ἐφιέναι ἐλέγετο, καὶ ἡ μετὰθεσις ἔφεσις ὠνομάζετο.

ι'. Εἰ δὲ λειτουργεῖν τινες ταχθέντες, τριηραρχεῖν ἢ οἰκοδομεῖν, τὸν καιρὸν ὑπερετίθουν τῆς λειτουργίας, οἱ ἀντικρινόμενοι τούτοις διαδικασίαν κινεῖν κατ' αὐτῶν ἐνομίζοντο.

β'. Προβολῆς δὲ καὶ καταχειροτονίας τοσοῦτόν ἐστι τὸ διάφορον. Ἡ μὲν προβολὴ ἐπὶ ἐγνωσμένοις ἐστὶν ἀδικήματι τοῦ κατηγορουμένου· ἡ δὲ καταχειροτονία ἢ σύμφηρος τοῦ δήμου κατ' ἐκείνου ἀπόφασις.

ββ'. Εὐθουδικίας δὲ καὶ παραγραφῆς πολὺ τὸ διάφορον. Ἡ μὲν γὰρ περὶ τοῦ μηδέπω εἰσαχθέντος εἰς δικαστήριον πράγματος κοινὴ τῶν συνδικαιτῶντων διάγνωσις εὐθουδικία ἐστὶν· ἡ δὲ περὶ τῶν ἤδη κεκριμένων καὶ κατὰ νόμους ἀποπεφασμένων δευτέρα πολυπραγμοσύνη καὶ ἀμφισβήτησις παραγραφὴ κατωνομάσται. Παραγράφεσθαι δὲ ἐφεῖται καὶ τοῖς τοιοῦτόν τι ἐγκαλουμένοις περὶ οὐ οὐ νενομοθέτηται.

γγ'. Ἡ δὲ τοῦ ἀγραφίου δίκη τοιαύτη τις ἦν. Σανὴς ἐφ' ἐκάστου τοῦ δικαστηρίου τοίχῳ τινὶ προσηρμόζετο, καὶ τοῦ ἐκ καταδίκης ὠφληκότητος τῷ δημοσίῳ τὸ ὄνομα ἐκείσε ἀνάγραπτον ἦν, πρὸς αὐτῷ καὶ τὸ μέτρον αὐτῷ τοῦ ὀφλήματος. Εἰ δὲ τις ὠφληκῶς καὶ γραφεὶς λάθρα τὴν γραφὴν ἀπετρίψατο, ὁ γραφόμενος τοῦτον ἀγραφίου δίκην ἐγράφετο.

δδ'. Οἱ δὲ χωρίον ἢ οἴκημα ἐκ καταδίκης ἀπειληφότες ἐξουλῆς ἐγράφοντο τοὺς ἐκεῖθεν αὐτοὺς ἀπελαύνοντας. Ἀρχαῖον γὰρ καὶ ἀττικὸν ὄνομα τὸ ἐξίλλειν, ὑπερ οἱ μεταγενέστεροι ἐλληνικιώτερον ἐξελεῖν λέγουσι, τουτέστιν ἀπελαύνειν τῶν νενομισμένων.

εε'. Εἰ δὲ τις δοῦλος δοκῶν τοῖς νομιζομένοις δεσπόταις δίκην ἐλάττανεν, ἀποστασίου δίκη τὸ πρᾶγμα κατωνομάζετο.

εε'. Διαγραφὴ δὲ ἢ ἀπαλλαγὴ τῆς δίκης ἐλέγετο· ὡς περὶ λήξεως δίκης, τὸ καταγγεῖλαι κρίσιν τῶν ἰδιωτικῶν ὑποθέσεων.

εε'. Καὶ λαχεῖν μὲν δίκην τὸ πρῶτως κατεπεῖν· ἀντιλαχεῖν δὲ τὸ ἀντεγκληθῆναι· τὸ δὲ διαλαχεῖν οὐκ ἐπὶ τῶν δικῶν λέγεται, ἀλλ' ἐπὶ χρημάτων διανεμήσεως.

εε'. Ἐπεὶ δὲ πάλαι τοῖς Ἀττικοῖς καὶ τοῖς γραφομένοις ἐπόμνυσθαι ὡς ἀληθῆς ἡ γραφὴ, καὶ τοὺς καθ' ὧν γράφονται ὡς οὐδὲν εἰς ψευδολογίαν ἀντιθήσουσιν, ἐν ταῖς δικαστηρίοις εἴθιστο, ὁ μὲν τοῦ ἐγκαλοῦντος ὕρκος διωμοσία ἐλέγετο, ὁ δὲ τοῦ ἀπολογουμένου ἀντιωμοσία. Εἰ δὲ πρὸς τούτοις καὶ ὁ δικαστὴς ἐπάμνυτο, ἀμφισβητῶν τὸ σύμπαν κατωνομάζετο.

Τὸν δὲ ὑποπτευόμενον εἰς γραφήν, ὑπερτιθέμενον δὲ τὸ καίρον, ὁ ὑποπτεύων ἡξίου κατηγορεῖν· ἦν δὲ ἐδόκει εἰρωνεύσθαι μὴ βούλεσθαι, ἐπόμνησθαι κατηγορησάμενος· καὶ τὸ ὁμωμοσμένον ἐξωμοσία ὠνόμαστο.

ιβ'. Τὸ δὲ καταγγεῖλαι τινα δίκην ἑταιρήσεως ἐπαγγελίᾳ δοκιμασίας ἐλέγετο.

κ'. Τὴν μὲντοι γε ἀπόφασιν οὐχ ὡς ἡμεῖς ὁ Ἀττικὸς νόμος ἐξελαμβάνετο· ἀλλ' ἐπεὶ ἡ τῆς τριηραρχίας ἀρχὴ ἐπικίνδυνός τις δοκοῦσα τὸν τριηραρχοῦντα κατήπειγεν ἀντιμετρήσαι τῷ κινδύνῳ τὰ ἑαυτοῦ, ἡ καταγραφὴ τούτων καὶ ὁ ἐπὶ τούτοις ὄρκος ἀπόφασις ἦν.

κα'. Ἡ δὲ ἐπωθελία ἀπὸ τοῦ συβεθηκότος τὴν συνθήκην εἴληφεν. Ἐπειδὴ γὰρ πολλοὶ τῶν μὴ ἐπιτιθέντων τῇ γλιώτῃ χαλινὸν τοῖς ἐπιεικέσι καὶ ἀπράγμοσι προσεφύοντο, ὡς πλείους τόκους ἐπὶ τοῖς ναυτικοῖς κεκερδακόσι νομίσματι, καὶ οἱ μὲν ἀπεδείκνυσαν, οἱ δὲ πλείους μάτην κατ' αὐτῶν ἐκεκράγεσαν τὸν μὲν ἀποδεικνύοντα ἀπροστίμητον εἶων, τὸν δὲ συκοφαντήσαντα ὀβολοῦ καταβολῆ ἐζημίουν καὶ ὄνομα τῇ ζημίᾳ ἢ ἐπωθελία.

κβ'. Τὰ μὲν οὖν τῶν δικῶν ὀνόματα σχεδὸν τοιαῦτα περὶ δὲ γε τῶν λοιπῶν καιρὸς ἂν εἴη λέγειν, ἀρξαμένους ἀπὸ τῶν πρυτανείων.

κγ'. Ἦν δὲ τὸ πρυτανεῖον δημόσιον οἴκημα, λήψεσι διωρισμένον καὶ δόσεσιν. Ἡ μὲν οὖν λήψις τούτῳ ἀπὸ τῶν ἡττηθέντων ὧν παρνόμως κατηγορήκασιν ἢ δὲ δόσις πρὸς τοὺς δημοσίᾳ τὴν πόλιν ὠφεληκότας. Ἐντεῦθεν γὰρ καὶ ἀνδριάντες, εἴ γε βούλοιντο, τοῖς ἀριστεύουσιν ἐχαλκεύοντο, καὶ σιτήσεως ὠρισμένον μέτρον τοῖς ἡριστευκόσιν ἐδίδοτο καὶ τῶν ἐν στρατοπέδοις δὲ οἱ παρηθηκότες τῆς ἀρχαίας στρατείας ἢ στρατηγίας ἐκ τοῦ πρυτανείου μισθοφορὰν ἐκομίζοντο.

κδ'. Οἱ δὲ καλούμενοι ἑνδεκα, δικαστικὸς ἦν ἀριθμὸς τοῖς ἐπ' ἐγκλήμασιν ἀλοῦσι τὰς τιμωρίας ὀρίζων. Καὶ, ἵνα μὴ τι θρασύνοντο κατὰ τῶν ἐκδότων, πρῆσβυτικὴν ἦγον τὴν ἡλικίαν. Ὁ δὲ χρόνος οὗτος καὶ τῆς ἀξίας ὑφεῖται τι τοῖς τιμωρουμένοις κυλάσειως. Μέννηται δὲ καὶ Πλάτων τοῦ ὀνόματος τούτου. Ὁ γὰρ τοῦ δεσμωτηρίου φύλαξ αὐτῷ ἐν ᾧ κατεκλείετο ὁ Σωκράτης τοῖς περὶ Σιμμίαν καὶ Κέβητα διαλεγόμενος, « λούσι » φησί, « τὸν Σωκράτη οἱ ἑνδεκα. »

κε'. Οἱ δὲ διαιτηταί (καὶ πεντηκοντούτης ἐστὶν ἕκαστος, βεβιωκὸς ἄριστα καὶ πάσης αἰτίας ἀπηλλαγμένος, νόμων τε εἰδήμων καὶ καθιστὰς τὰς γραφὰς εἰς τὸ μέτριον, καὶ τὸ ὅλον εἰρηνοδίκης) τοῖς αὐτοῖς διαιτοῦντες τὰς κατ' ἀλλήλων γραφὰς. Τῷ δὲ μὴ αὐτόχθονι οὐκ ἐφεῖτο εἰσιέναι παρὰ τὸν διαιτητὴν, οὔτε διώκοντι οὔτε φεύγοντι.

κς'. Οἱ δὲ ἐπώνυμοι ἀντιστροφή τις ἐστίν, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ, ὀνόματος. Δέκα γὰρ ἄνδρας τῶν πεπολιτευμένων ἐπ' εὐτυχίᾳ τῆς πόλεως καθ' ἑαυτοῦς, ὡς ἔτυχεν ἐπωνομασμένους παραδείγματα τοῖς πολίταις ἐτίθεσαν, καὶ τοὺς μὲν τῶνδε, τοὺς δὲ ἐκείνων προσένεμον, καὶ ἀπ' ἐκείνων ὀνόμαζον, ἢ ζώντων ζώντας, ἢ τεθνηκότων καὶ χαλκαῖς ἀνεστηκότων εἰκόσι,

A phiorkia nominabatur. Is autem qui suspectus tradebatur se accusare velle, tempus autem accusationis differebat, suspicans eum accusare æquum censebat; si vero videretur dissimulans se non velle, id jurejurando confirmare cogebatur; quod jusjurandum abjuratio nominabatur.

19. Renuntiare autem quamdam impudicitæ actionem, probationis renuntiatio dicebatur.

20. Honorum descriptionem non ut nos Attica lex excipiebat: sed cum aliquod trierarchiæ munus periculosum videretur triemisque præfectum periculo sua remeliri cogeret, actio contra eum et jusjurandum præstitutum honorum descriptio erat.

B 21. Calumniæ multatio ab eventu compositionem accipiebat. Postquam enim multi linguæ suæ frenum non imponentes mitibus et laborum vacuis adhærebant tanquam multam usuram per nauticos nunimos operatis, et alii quidem declaraverant, plerique autem frustra clamitaverant, eum qui declaraverat impunitum relinquebant, eum vero qui calumniatus erat oboli multabant; et multæ nomen erat ἐπωθελία.

22. Nomina quidem actionum talia sunt. De cæteris autem disserendi tempus est, a prytaneis incipiendo.

C 23. Prytaneum erat ædes publica, acceptis et donis determinatum. Accipiebat autem ab iis qui cum improbe accusassent, victi fuerant; donabat vero iis qui publice de urbe bene meriti erant. Inde enim æneæ statuæ excellentibus viris, si vellent, ponebantur et frumenti iisdem quantitas determinata dabatur: et qui in castris versati erant; cum earum ætas defloruisset; veteris militiæ et expeditionum ex prytaneo mercedem accipiebant.

24. Qui autem vocabantur undecim, judicialis numerus erat pœnas decernens iis qui criminum arguebantur. Ac ne audaciores essent contra eos qui ipsis tradebantur, senilem ætatem agebant. Quæ ætas remittebat pœnitentiam etiam aliquid pœnæ debitæ. Meminit et Plato hujus nominis. Carceris enim in quo includebatur Socrates custos Simmiæ et Cebetis sic loquitur: « Solvunt, inquit, Socratem undecim. »

D 25. Arbitri autem (quinguaingenta quisque annos natus est, optime vixit et omnis criminis expertus, legumque peritus est, et accusationes secundum æquitatem componit, et pacis custos est) ii sunt qui accusationes ad invicem arbitrantur. Illi autem qui non erat indigena non licebat arbitrum adire, sive persequeretur, sive reus esset.

26. Vox cognominati est quædam nominis inversio, ut mihi videtur. Decem enim viros ex iis qui prospere rempublicam per se administraverant, et quolibet nomine insignitos ut exemplaria civibus proponebant; et alios quidem huic, aliis vero illi ascribebant, et ab illis cognominabant sive vivos sive mortuos et æneas statuas erigentes; unde alios

vocabant Pericles, alios vero Agesilaos. Quos elegerant herous appellabant; eponymos vero eos quos ita cognominaverant. Et quicumque leges introducebant, attentis eponymis, proponebant, et omnino quasi iis inspicientibus, rempublicam administrabant.

27. Scriba autem et scriba secundarius humilis actionis nomen est. Iudices enim prætercurrentis justitiæ voces notabat. Unde et Demosthenes in responsione irridebat Æschinem hoc utens nomine.

28. Contra scriptor (ἀντιγραφεύς) eadem agebat ac scriba secundarius, excepto quod ille sorte electus magistratus erat. Et quæcumque senatus administrabat contra scriptor calamo notabat.

29. Sorte electi magistratus erant quæstores, vectigalium exactores et contrascriptores.

29*. Hæc de contrascriptoribus. Exactores porro a senatu eligebantur quando belli tempore civium opulentiores de suo contribuere debebant. Id pecuniæ qui exigebant exactores vocabantur.

30. Quæstores vero quotannis fructus referentes erant et annuam vectigalium solutionem ærario inferbant.

31. Ternio recens nomen est apud Athenienses, Clisthenes enim quinam in triginta partes omnem Atticam distribuit; cumque Attica partim propter mare jaceat, partim mediis in terris, partim vero circa urbem extenditur, decem quidem partes maritimæ regioni tribuit, decem vero ei quæ in mediis terris jacet, decemque ei quæ prope urbem est tribuit; et unaquæque tertia pars ternio nominata est.

32. Quoniam vero in Atticis commentariis hoc dictum quoque frequentissime occurrit, lutrophorum tumulo apponero, non silentio hoc nomen prætereundum est. Lutrophoros vas est ad balneum iis qui nondum connubiis juncti sunt præparatum, connubio junctis confectum. Illi igitur qui nondum conjugio junctus erat et qui natos non habens defunctus erat vas illud tumulo apponebatur ut ætatis et liberorum orbitatis symbolum.

33. Illud autem « elationis tempore lanceam efferre » contra eos qui occiderant, aut occidisse putabantur, dicebatur. Elationis enim tempore præcuntes mortuorum necessarii lanceam cuspidem ornatam super lecticam agitabant, in cædis signum. Deinde cædis actionem inducebant in eos quos reos esse credebant. Aliter non eis licebat accusare.

34. Colaetorum autem nomen est absque rhy-mologia. Hi sunt ærarii custodes, judiciale triobolium iis qui judicare volunt distribuentes.

35. Pellenius quæstor generale quidem nomen est, ad proprium tamen actum spectat. Athenienses enim, cum primum insulas invaserunt mare occupantes, tributa annua insularibus imposuere, et tributorum exactorem Græciæ quæstorem nominaverunt.

A Περικλέας, εἰ τύχοι, καὶ Ἀγησιλάους κατανομάζοντες. Ἐκάλουν δὲ τοὺς ἐπιλεγέντας ἥρωας, ἐπωνύμους δὲ τοὺς κατ' ἐκείνους ὀνομασμένους οὕτω καλεῖν. Καὶ οἱ τοὺς νόμους εἰσηγούμενοι ἐπὶ τοῖς ἐπωνύμοις τούτοις ἐτίθεισαν, καὶ πάντως ἐπ' ἐκείνοις ὡς ἐφορῶσι τὰ τῆς πολιτείας διόκουν πράγματα.

κζ'. Ὁ δὲ γραμματεὺς ἢ ὑπογραμματεὺς πράξεως εὐτελοῦς ἐστὶν ὄνομα. Τοὺς γὰρ δικαστὰς ὑποτρέχων τὰς τῆς θέμιδος ἐσημειοῦτο φωνάς. Ἐνθεν τοὶ καὶ Δημοσθένης ἐν ταῖς ἀντικρίσειν ἐπέσκωψε τῷ Αἰσχίνῃ τὸ ὄνομα.

κη'. Ὁ δὲ ἀντιγραφεὺς ταῦτά μὲν ἔδρα τῷ ὑπογραμματεῖ, πλὴν ἕσον οὗτος κληρωτὸς ἀρχῶν ἐτύγγανεν ὢν. Καὶ ἕσα ἢ βουλῆ διόκει γράμματι ἐσημεινόμενος ἀντιγραφεὺς ὀνομάζεται.

B κθ'. Κληρωταὶ δὲ ἀρχαί, πράκτορες ἐκλογεῖς καὶ ἀντιγραφεῖς.

κθ*. Τὸ μὲν οὖν τῶν ἀντιγραφέων δηλώσας ἔφρασα. Οἱ δὲ ἐκλογεῖς παρὰ τῆς βουλῆς ἐκληροῦντο, ὁπηνίκα ἐν πολέμῳ καθεστηκότες τοὺς εὐπορωτέρους τῶν πολιτῶν ἔρανόν τινα κοινῇ συνεισενεγκεῖν ἔδει· καὶ οἱ τοῦτον ἐπιλεγόμενοι ἐκλογεῖς ὀνομάζοντο.

λ'. Οἱ δὲ πράκτορες ἐπετειοφόροι ἦσαν, τὴν ἐνιαύσιον τῶν ὑποτελῶν συντέλειαν τῷ δημοσίῳ συνεισκομίζοντες.

C λα'. Ἦδὲ τριττὸς νεωτέρων ὄνομα παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἐστὶ. Κλεισθένης γὰρ τις, εἰς τριάκοντα μοῖρας τὴν Ἀττικὴν ἀπασαν διανείμας, ἐπειδὴ τὸ μὲν αὐτῆς ἐπιθαλαττίδιον ἦν, τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ μέσου καθῆστο τῆς χώρας, τὸ δὲ παρὰ τὸ ἄστυ συνέστρωτο, δέκα μὲν μοῖρας τῇ παραλίῳ συντέτευχε, δέκα δὲ κατέστησεν ἐπὶ τὴν μεσόγειον, δέκα δὲ ἀστυνόμους ἐποίησε· καὶ τὸ τριτημόριον τριττὸς ὀνόμαστο.

λβ'. Ἐπεὶ δὲ ἐν ταῖς Ἀττικαῖς ἀναγραφαῖς καὶ τοῦτο τῶν πολλοχρῶν λεγομένων ἐστὶ, λουτροφόρον ἐπιθεῖναι τάφῳ, μηδὲ τοῦτο παρέλθωμεν τοῦνομα. Ἀγγεῖον ὁ λουτροφόρος ἐστὶ τοῖς μήπω μεγαμηκόσιν ἐπὶ τὰ λούτρα παρακομιζόμενον, συνοικήσασι δὲ παραοραυόμενον τῷ τοίνυν ἀγάμῳ καὶ ἀπαιδί τελευτήσαντι τοῦτ' ἐπὶ τῷ ἀγγεῖον τῷ τάφῳ ἐτίθετο σύμβολον ἅμα τῆς τε ἡλικίας καὶ τῆς ἀπαιθίας.

λγ'. Τὸ δὲ ἐπ' ἐκφορᾷ δόρυ ἐξενεγκεῖν κατὰ τῶν ἀποκτενόντων ἐλέγχετο ἢ οὕτω νομιζομένων. Ἐπ' ἐκφορᾷ γὰρ προϊόντες οἱ ἐκείνων κηδεσταὶ δόρυ λελογχωμένον ἐπὶ τῆς κλίνης ἐπέσειον, δείγμα τῆς ἀναιρέσεως ὄν· εἶτα τὴν τοῦ φόνου γραφὴν εἰσήγον καθ' ὧν ὤντο· ἄγλως γὰρ γράφειν οὐκ ἐφείτο.

λδ'. Τὸ δὲ τῶν κολακρετῶν ὄνομα ἀνετυμολόγητόν ἐστιν. Εἰσὶ δὲ οὗτοι ταμειοφύλακες, τὸ δικαστικὸν ἀπονέμοντες τοῖς ἐφειμένοις δικάζειν τριόβολον.

λε'. Ὁ δὲ ἑλληνοταμίας γενικὸν μὲν ἐστὶν ὄνομα, εἰς ἰδικὴν δὲ κφάταισι πρᾶξιν. Ἀθηναῖοι γὰρ, ἐπειδὴ πρῶτον ταῖς νήσοις ἐπέδωκαν θαλαττοκρατήσαντες, φόρους τοῖς νησιώταις ἐτήσιους ἐτάξαντο, καὶ τὸν φορολογοῦντα τὰ χρήματα ἑλληνοταμίαν ὀνόμαζον.

λς'. Ἀριθμοῦσι δὲ τὰς ἡμέρας τοῦ μηνὸς οἱ Ἀττικοὶ **A** οὕτως. Τριακονθήμερον ἕκαστον τῶν μηνῶν οἶονται. Καὶ, εἰς τρεῖς δεκάδας τοῦτον διαιροῦντες, τὴν μὲν πρώτην τῆς πρώτης δεκάδος νοσημνίαν ἐπωνομάζουσι· τὰς δὲ ἐξῆς μέχρι τῆς δεκάδος, δευτέραν καὶ τρίτην, καὶ ἐνάτην καλοῦσι. Μετὰ δὲ τὴν πρώτην δεκάδα ἀναστρέφουσι τοὺς ἀριθμοὺς, πρώτην ἐπὶ δέκα λέγοντες, καὶ δευτέραν καὶ τρίτην ὁμοίως ἄχρι τῆς εἰκάδος. Τὴν δὲ εἰκάδα ὑστεραίαν δεκάδα φάσκοντες, γηράσκειν ὡσπερ ἐντεῦθεν τὸν μῆνα ἡγοῦνται, καὶ φασὶ πρώτην φθίνοντος καὶ δευτέραν φθίνοντος, καὶ ἐνάτην ὁμοίως. Τὴν δὲ γε τριακάδα ἐνὴν καὶ νέαν ὀνομάζουσιν.

λζ'. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ τῆς δοκιμασίας ὄνομα πολὺ παρὰ τοῖς Ἑλληνικοῖς συγγράμμασι, πρῶτον μὲν τοῦτο ἐπὶ τῶν ἐπιτροπευομένων παιδῶν τίθεται. Ἦν γάρ **B** αὐτοῖς ὠρισμένος χρόνος, ἐφ' οὗ γενομένοις τοῖς ὀρφανοῖς νόμος παρὰ τῶν ἐπιτρόπων τὰ πατρῶα λαμβάνειν, καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ τοιοῦτου χρόνου ἀκριβασμὸς δοκιμασία ἐλέγετο. Ἐπειτα κυριώτερον ἐπὶ τῶν εἰς ἀρχὴν ἐμβριθαζομένων ἢ λειτουργίαν πολιτικὴν ἢ δοκιμασία παρελαμβάνετο. Ἐδοκιμάζετο γάρ ὁ στρατηγὸς καὶ ὁ πρεσβευτὴς καὶ ὁ δαδούχος καὶ ὁ ἱεροφάντης, ὑπερ ἑστίν, ἐξητάζετο εἰ προσήκων ἐστὶ τῷ πράγματι.

λη'. Τὸ δὲ ἐς Κυνόσαργες τόπου μὲν ἐστὶν ὄνομα· ἀπὸ δὲ τίνος ἱστορίας συντέθειται. Πάλα μὲν γάρ τοῖς νόμοις οὐδενὸς μετὴν οὔτε τῶν μετρίων, οὔτε τῶν πολιτικῶν Ἀθηναίων· χρησμοῦ δὲ Δελφῶν ἐκδοθέντος τὸν ἐκ Διὸς καὶ Ἀλκμήνης τούτους ἐξευμένιζεσθαι, βωμόν τε ἀνεγηγέρκασιν Ἡρακλεῖ καὶ **C** συντέλειαν ἐπέτειον ἐπὶ ταῖς θυσίαις τούτῳ συνεψηφίσαντο. Ὠνόμασται δὲ τὸ χωρίον ἐφ' οὗ τὸ ἱερὸν ἴδρυτο Κυνόσαργες. Τοῦτο δὲ νενομίσται ὅτι καὶ Ἡρακλῆς οὐκ ἐγγενὴς ἐστὶ θεῷ οὐδ' ἀγέννητος, ἀλλὰ πατρόθεν μὲν ἀπλοῦς, μητρόθεν δὲ σύνθετος καὶ νόθος εἰς τὸν ἀριθμὸν καὶ παράγραπτος. Διὰ τοῦτό φησιν Ἀττικοὶ ἐς Κυνόσαργες συντελεῖν τοὺς νόθους.

λθ'. Τῶν Ἀθηναίων ἀκούοντες ἐν τοῖς συγγράμμασι τοὺς μὲν ἄλλους θεοὺς ἀμύοντων ἀπλῶς, τὸν δὲ Ἀπόλλωνα προσημνῶν ὅτι πατρῷός ἐστι τὴν πόλιν, τὰύτην ἡγεῖσθε τὴν αἰτίαν. Πρῶτον ἀνθρώπων ἐκ τῆς Ἀττικῆς γεγενῆσθαι νομίζουσιν, οἷον συγγενομένου ἡλίου τῇ γῆ, ἢ φυσικώτερον ταῖς ἀκτίσι διαθάψαντος καὶ τουτὶ τὸ ζῶον ἀπογεννήσαντος. **D** Ἐπειδὴ δὲ ἐπώνυμον τοῦ ἡλίου τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ὄνομα, πατρῶον ἐντεῦθεν τὸν Ἀπόλλω οἶονται.

μ'. Τὰ δὲ ἀπατούρια ἑορτῆς μὲν ἐστὶν ὄνομα ἐκ τῆς ἀπάτης πεποιημένον· ἐξ ἱστορίας δὲ τοιαῦδε ἔχει τὴν γέννησιν. Ἐμάχοντο πρὸς ἀλλήλους ποτὲ Ἀθηναῖοί τε καὶ Θηβαῖοι· καὶ, ὅ δὴ πολλάκις φιλεῖ ἐν ταῖς μάχαις γίνεσθαι, τὸ τοὺς ἡγουμένους αὐτοὺς περὶ τῶν ἀμφισβητηθέντων πρὸς ἀλλήλους μονομαχεῖν, ἔδοξε καὶ τότε τοῖς βασιλεῦσι τὸν ὑπὲρ τῶν στρατοπέδων πρὸς ἀλλήλους ἄρασθαι πόλεμον. Ἦγετο δὲ τῶν μὲν Ἀθηναίων Ὑπερθύμοιος, τῶν δὲ Θηβαίων Ξάνθος. Καὶ ἐπειδὴ τὸ μεταίχμιον ἀποδέδεικτο, ὁ μὲν Ξάνθος αὐτίκα προσῆλθεν, ὁ δὲ Ὑπερθύμοιος

36. Sic autem mensis dies Attici munerant. Singulos menses Iriginta diebus constantes habent. Et intres decadas mensem dividentes, primum diem primæ decadis novilunium cognominant, aliosque usque ad finem decadis secundum et tertium et nonum vocant. Post primam vero decadem invertunt numeros, primum et decimum dicentes, et secundum et tertium decimum similiter usque ad vicesimum. Eicadem autem ultimam decadem appellantes, insenescere quasi inde mensem opinantur, et dicunt primum diem finientis et secundum finientis, et nonum similiter. Tricesimum vero diem veterem et novam nominant.

37. Quoniam autem probationis nomen frequenter apud historicos occurrit, primum quidem de pueris sub tutela constitutis ponitur. Illic enim determinatum tempus erat, quo orphani paterna bona a tutoribus recipere poterant, et accurata quæ per id tempus inquisitio probatio dicebatur. Deinde magis proprie de iis qui magistratum vel munus publicum gerebant hæc vox δοκιμασία assumebatur. Probabatur et strategus, et legatus et daduchus (faciem gestans), et sacrorum prefectus, id est, inquirebatur an muneri suo aptus esset.

38. Illud vero « in Cynosarges » loci nomen est. Ex quadam autem historia profectum est. Olim spurii nullis admittabantur officiis vel muneribus publicis apud Athenienses. Ex Delphi autem adyto cum oraculum reportatum esset Jovi et Alcmenæ filium eis esse propitium, aram Herculi erexerunt, annumque tributum victimarum offerendarum causa, decreverunt. Nominatum est autem Cynosarges locus in quo templum dedicatum est. Hoc autem creditur Herculem neque indigenam esse deum neque alienigenam, sed ex patre quidem simplicem, ex matre vero compositum et spurium in numerum et ascriptitium. Ideo Attici dicunt spurios in Cynosarges contribuere.

39. Quando Athenienses auditis in historiis alios quidem deos attestari simpliciter Apollinem vero anteponeere quia urbi patrius deus est, hanc esse causam credite. Primum hominem ex Attica natum esse putant, ex solis cum terra congressu, vel, ut physice loquar, solem cum radiis suis calefecisse, et hoc animal genuisse. Sed quoniam solis nomini additum est Apollionis nomen, inde patrium Apollinem credunt.

40. Apaturia festi nomen est ex fraudis nomine ἀπάτη factum; ex sequenti autem historia originem ducit. Bellum inter se gerebant olim Athenienses et Thebani; et quod evenire plerumque in præliis solet, nempe duces ipsos singulari certamine inter se rem dirimere, visum est et tunc regibus pro exercitibus inter se decertare. Præerat autem Atheniensibus Hyperthymæus. Thebanis vero Xanthus. Et postquam spatium determinatum est, Xanthus quidem statim occurrit, Hyperthymæus autem ignavia desperans Melanthio uni ex comiti-

bus regnum et certalem singulare remisit. Tunc Melanthius stans ad pugnam iturus ad Xanthum processit querenti similis, quod, cum ex pacto in solum Xanthum pugnare deberet, ille socios sibi adjunxisset. Tunc Thebanus avertil caput ut videret num quis sequeretur se; atque ita Melanthius lethalem lanceam propellens illum occidit, et certamine victor evasit. Ipse annum festum celebrare coepit, hujus eventus causa, et huic festo nomen apaluria imposuit.

41. Tetrasditas appellabant Athenienses eos qui vitam labore et miseriis refertam sortiti erant, quod asperum nomen ab Hercule sumpserant. Quarta enim mensis die Herculem natum esse traditum est.

42. Tethe et Titthis et Epithe: tria haec nomina tribus personis tribuuntur; Tethe a duobus aliis in eo differt quod et matrem et matris matrem significat; Titthis autem patris aut matris est soror; Epithete est Tethe mater.

43. Patria et patroa non eadem esse putant rhetores. Sed patria nominant mores et leges et mysteria et festa; patroa autem domum et locos et res.

44. Epiteleioma (victima post alias oblata), id est quod in fine mysteriorum perficitur, praesertim quae in mysteriis Proserpinae et Cereris. Hoc autem omnino est cognitum, nec mihi de eo disserendum.

45. Hypophonia autem sunt sanguinis, ut ita dicam multa. Licebat enim occisi haeredibus vel interfectorem occidere vel caedis pretium accipere. Quae igitur pro caede data erant ab interfectore nominabantur hypophonia.

46. Illud autem « androlepsion » erat hominum prehensio, ut patet eo ipso nomine; legislatoris autem decretum erat de Atheniensibus in quodam Allicae loco occisis. Cum enim illic qui pro caede suspectus habebatur, accusationem fugeret, tres iudices ad quos de illo pertinebat, eum comprehendebant, et hoc androlepsion nominabatur.

47. Areopagus vero pulcherrimum est Atheniensium tribunal. Medium est autem inter fabulam et veritatem hoc nomen. Cum enim locus montis vivus sit, pagus dictus est; quoniam autem hoc in loco primus Neptunus cum Marte de maris imperio manus conseruit. Arcopagus nominatus est. Et qui ibi vitam agebant, non aliud tribunal adire poterant.

48. Tritagonistes non est quem nomen ostendit. Nomen quidem, ut honorifica appellatio, compositum esse videtur, eo autem ut vituperio utuntur qui illud adhibent. Exempli causa Demosthenes tritagonistem Eschinem vocat irridens, qui nec semel pro Atheniensibus pugnando eminuit; non enim bellare, sed orationes habere voluit. Ponitur hoc nomen contra eos tragœdiarum actores qui Creontis et Agamemnonis partes sustinent; et si

ατος ἀποδειλιάσας Μελανθίῳ τῷ παρασπίζοντι τῆς τε βασιλείας καὶ τῆς μονομαχίας παραχωρεῖ. Καὶ δὴ καταστάς ὁ Μελάνθιος εἰς ἀγῶνα τῷ Ξάνθῳ εὐθὺς δεινοπαθοῦντι ἐφκεί, ὅτι, δεῖον τὸν Ξάνθον μόνον κατὰ συνθήκας διαγωνίζεσθαι, ὁ δὲ καὶ συμμαχίαν ἐφέσπεται· ἐφ' ᾧ τὸν Θηβαῖον ὑπερεκπλαγέντα ἀπονεύσαι τὴν κεφαλὴν ἵνα εἴ τις ἐποίτο ἴδοι· καὶ οὕτω τὸν Μελάνθιον, ὅταντα τὸ δόρυ ἐπὶ τὰ καίρια, ἐκείνόν τε ἀποκτεῖναι καὶ τὸ κράτος ἀνειληφέναι τῆς μάχης, καὶ ἐπετείου ἑορτῆς ἀρξάμενον τοῦ συμβεβηκότος ἕνεκα, ἀπατούρια θεῖναι τῇ ἑορτῇ ὄνομα.

μα'. Τετραδιστάς δὲ Ἀθηναῖοι φασὶν οἷς ἔλαχε βίος ἐπίπονος καὶ ταλαιπωρος, σκληρότερον ἀφ' Ηρακλέους οὕτως αὐτοὺς ὀνομάζοντες. Τετάρτης γὰρ τοῦ μηνὸς οὗτος γεγενῆσθαι ἱστορεῖται.

ββ'. Τῆθῃ καὶ τιτθίς καὶ ἐπιτήθῃ· τρία ταῦτα ὀνόματα κατ' ἰσαριθμῶν προσώπων λεγόμενα· πλήν ἢ τῆθῃ τοσοῦτον ἀμφοῖν διήλλακται, ὅτι καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν τῆς μητρὸς μητέρα δηλοῖ· τιτθίς δὲ ἡ ἀδελφὴ ἐστὶ τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς· ἐπιτήθῃ δὲ ἐστὶν ἡ τῆς τῆθῃς μήτηρ.

γγ'. Πάτρια δὲ καὶ πατρῶα οὐ ταῦτά οἱ βῆτορες οἴονται· ἀλλὰ πάτρια μὲν τὰ ἔθνη καὶ τὰ νόμιμα καὶ τὰ μυστήρια καὶ τὰς ἑορτάς ὀνομάζουσι, πατρῶα δὲ τὸν οἶκον καὶ τὰ χωρία καὶ τὰ χρήματα.

μδ'. Ἐπιτελείωμα δὲ ἐστὶ τὸ ἐπὶ τέλει τῶν μυστηρίων γινόμενον, μάλιστα δὲ Κόρης καὶ Δήμητρος. Τοῦτο δὲ παμβέβηλόν ἐστι καὶ οὐδὲν δεῖσθαι λέγειν.

με'. Τὰ δὲ ὑποφόνια, ἴν' οὕτως εἶπω, τιμὴ αἵματός εἰσιν. Ἐδίδδοτο γὰρ τοῖς τοῦ ἀπεκτονημένου κληρονόμοις ἢ ἀνταναιρεῖν τὸν ἀπεκτονότα ἢ τίμημα λαμβάνειν τοῦ φόνου. Τὰ οὖν ὑπὲρ τοῦ φόνου οιδόμενα παρὰ τοῦ ἀπεκτονότος ὑποφόνια ὀνομάζονται.

μς'. Τὸ δὲ ἀνδρολήψιον ἀνδρῶν μὲν λήψις ἐστὶν, ὡς δῆλον καὶ τοῦνομα· νομοθέτου δόγμα ἐπὶ τοῖς ἀνήρημένοις Ἀθηναίοις ἐν τινὶ χωρίῳ τῆς Ἀττικῆς. Τοῦ γὰρ ὑποπτουθέντος φονίως τὴν γραφὴν φεύγοντας, τρεῖς τῶν ἐκείνῳ προσηκόντων ἀνῆρουν οἱ δικασταὶ συλλαμβάνοντες, καὶ ἀνδρολήψιον τοῦτο κατωνομάζετο.

μζ'. Ὁ δὲ Ἄρειος πάγος τὸ κάλλιστόν ἐστι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς δικαστήριον. Μέσον δὲ μύθου καὶ ἀληθείας ἐστὶ τὸ ὄνομα. Ἐπεὶ γὰρ νιφετώδες ὄρος ὁ τόπος ἐστὶ πάγος ἐλέγχετο· ἐπεὶ δὲ ἐν αὐτῷ πρῶτος Πησειδῶν Ἄρει παρὶ Ἀλιβρόθιου προσέμιξεν, Ἄρειος πάγος κατωνομάζετο. Καὶ οἱ ἐκεῖσε διατεθέντες ἐπ' ἄλλο δικαστήριον ἐφεῖναι οὐκ ἐδύναντο.

μη'. Ὁ δὲ τριταγωνιστῆς οὐχ, ὡς δηλοῖ τοῦνομα, καὶ τὸ πρᾶγμα ἐστὶ. Τὸ μὲν γὰρ ὄνομα εἰς εὐφημίαν συντεθεῖσθαι εἰκάζεται, ἐπὶ ψόγῳ δὲ οἱ χρησάμενοι φαίνονται. Αὐτίκα ὁ Δημοσθένης τριταγωνιστὴν τὸν Αἰσχίνην ἐπισκώπτων φησὶν, ὅς γοῦδ' ἀπὰς ὑπὲρ Ἀθηναίων ἠγωνισμένος ἠρίστευκεν· οὐ γὰρ στρατηγεῖν, ἀλλὰ βῆτορεύειν εἴλετο. Τίθεται γοῦν τοῦνομα κατὰ τῶν ἐν ταῖς τραγῳδίαις ὑποκριτῶν, ὅποταν Κρέοντες μιμῶνται καὶ Ἀγαμέμνονας· καὶ

μὲν ἄριστα τὸ ἦθος ἐξομοιῶσονται πρὸς τοὺς ἥρωας πρωταγωνισταὶ ὀνομάζονται, ἦν δὲ μὴ, δευτεραγωνισταὶ· ἦν δὲ πάντῃ ἀδοκίμως ὑποκριθῶσιν, ἐν τῇ τρίτῃ τάξει κατακριθούσιν.

μθ'. Περὶ δὲ τοῦ πέμπτου μέρους πολλάκις λεγόμενου παρὰ τοῖς ῥήτορσιν, εἰπεῖν ἀναγκαῖον ὅτι, πεντακκοσίων δικαζόντων παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τριάκοντα καὶ δέκα, αἱ ψήφοι τῶν κακριμένων ποτὲ μὲν ἴσαι, ποτὲ δὲ παρὰ τοῦτο ἐγίνοντο, καὶ νόμος τὰς πλείους κρατεῖν. Εἰ δὲ ὁ κατηγορηκὸς τοιοῦτος παρὰ τοσαύτας ψήφους ἐγένετο ὅσον μὴ τὸ πέμπτον λαχεῖν, ἠτίμωτο καὶ πάντῃ καταδεδιχτήτο, καὶ αὐθις κατηγορεῖν οὐκ ἐδέδοκτο.

ν'. Τὰ δὲ ἀμφιδρόμια ἐπιτοκιδιὸς ἐστὶν ἑορτὴ, ἐν ἣ ἠχορεύοντες οἱ ἐπιτήδειοι τῇ γεννησαμένη ἑκατέρωθεν τοῦ παιδὸς ὀρχοῦνται τε καὶ συντρέχουσι. Καὶ ἀμφιδρόμια τὸ πραττόμενον λέγεται.

να'. Τὸ δὲ εὐ οἶ, οἷς, ἄτις, οἷς, συνθήματα ὀνομάτων ἐστὶ βαρβαριζόμενα ἐπὶ τελεταῖς. Ἔστι γὰρ ὁ μὲν ἄτις τῇ φρυγίᾳ γλώσσει ὁ Ζεὺς, τὸ δὲ οἷς εὐκτικόν ἐστι, τὸ δὲ σάβα ἔθνικόν· ὡς τὴν ὅλην εὐχὴν τοιαύτην εἶναι· « οἷς, ὦ Ζεῦ σαβάξιε, οἷς. » Οἱ μὲν γὰρ εὐ οἶ φασὶ λέγεσθαι, οἱ δὲ, εὐ βοῖ. Τὸ μὲν εὐ οἶ ἑλληνικώτερον ἐστὶ, τὸ δὲ εὐ βοῖ βαρβαρικώτερον· κατ' ἔλλειψιν τὸ εὐ οἷς Βοιωτοῖς. Τῶν δ' ἐν μυστηρίοις ἑλληνικῶς λεγομένων καὶ γραφομένων οὔτε τὰ ὀνόματα ἀπακριβοῦν δεῖ, οὔτε τὰ γράμματα. Οἱ γὰρ πάλαι τὰ συνθήματα ἐξευρηκότες ἐκ τινος δαιμονίας ἐπιβουλῆς ἀνερμήνευτα ταῦτα καταλελοίπασιν, ἴσως καὶ αὐτοὶ ἀγνοήσαντες τούτων τὴν δύναμιν· διὸ καὶ εἰς ἡμᾶς ἐξήρχεσαν φωναὶ τὲ τινες καὶ γράμματα ἑνια, τὰ μὲν ἑοικότα τοῖς σημείοις τῶν τάσεων, τὰ δὲ ἀτακτότερον ἐκτεθειμένα. Κἂν μὲν ἐξελληνίσῃ τις ἢ τὴν φωνὴν ἢ τὸ γράμμα διαρθρῶν ἢ ἐπιδιορθούμενας, ὡς ἐν ταῖς φιλοκαλίαις Ὀριγένους ἀναγέγραπται, ἀσυμπαθῶς πρὸς τὸ ἐκκείμενον καὶ ἑρεῖ καὶ γράψῃ, οὐδ' οὕτως ὡς ἔχει συμπεπνιγμένως ἐκφωνήσῃ, ἢ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀκόλουθον γράψῃ, ὀράσειέ τι ἢ πνεῦμα ἔνυλον ἐκκαλούμενος ἢ τὸ φλεγμαῖνον καταμαγεύων τῆς ψυχῆς ἢ τοῦ σώματος. Τὰ γὰρ τοῖ ὑλικὰ πνεύματα καὶ ὀνόμασται, ὡς τῶν φιλοσόφων ἔνιοι φασὶ, καὶ τὰ στοιχεῖα τῶν ὀνομάτων τούτων γεγράφεται· πρὸς ἃ δὴ κατὰ φύσιν λεγόμενα ἐκεῖνά φασὶν ἐφέλκεσθαι.

νβ'. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων μὴ πλείω ὀμῖν. Ἔστι δὲ τι παρὰ Ἀπτικοῖς καὶ Συμπαχικὸν γραμματεῖον λεγόμενον. Ἦν δὲ τοῦτο ἐν ᾧ τοὺς ἡλικίαν ἔχοντας τῶν ἀστῶν πρὸς τε πρεσβείαν καὶ στρατηγίαν, ναυαρχίαν τε καὶ τριηραρχίαν, οἱ πρυτάνεις ἀνέγραφον, πατρώθεν ἐκ γενεᾶς ἕκαστον ἀναγράφοντες. Καὶ, δεῖον στρατηγοὺς προχειρίζεσθαι ἢ ταμίαις, τῶν ἀναγεγραμμένων οὓς ἂν βούλοιντο ἐπὶ τῶν διοικήσεων ἕταττον. Ληξιαρχικὸν δὲ γραμματεῖον ἐλέγετο· γραμματεῖον μὲν ὅτι δημόσιον ἦν συμβόλαιον τῆς πόλεως· ληξιαρχικὸν δὲ, ὅτι σύμπασαι αἱ ἀρχαί, αἱ τε χειροτονηταὶ καὶ αἱ κληρωταί, ἐκεῖσε κατέληγον.

A quideme optimi heroum naturas imitantur, protagonistæ nominantur; si minus, deuteragonistæ; si omnino male representent, in tertio ordine numerantur.

49. De quinta autem parte apud oratores sæpius usurpata, dicere illud oportet. Cum apud Athenienses iudices sint numero quingenti, et triginta et decem, de controversis suffragia nunc sunt numero aequalia, nunc inæqualia, et lex est pluralitatem vincere. Si autem accusator non quintam suffragiorum partem obtineret, puniebatur et omnino condemnabatur, neque rursus ei licebat accusare.

50. Amphidromia vero festus dies est partium occasione, quo propinqui parientis echoros ducentes circum infantem saltant et concurrunt. Qui actus amphidromia dicitur.

51. Hæ voces: Eu, oî, uis, atis, uis, compositiones barbaræ nominum sunt in initialionibus adhibitæ. Atis enim Phrygia in lingua est Jupiter, uis vero optativum est, et saba gentile; ita ut talis aliqua sit tota invocatio: « Uis, o Zeu sabazie, uis. » Alii enim *eu oî* dici contendunt, alii *eu boi*. *Eu oî* quidem magis Græcum est, *eu boi* autem magis barbarum; per ellipsim dicitur *eu uis* apud Bœotios. Eorum autem quæ in Græcis mysteriis dicebantur vel scribebantur, neque nomina neque litteras explicare oportet. Qui enim olim horum compositionem invenerunt, divino quodam consilio non interpretatione explicata ea reliquerunt, forte et ipsi eorum vim ignorantes. Ad nos enim pervenerunt voces quædam et quædam litteræ, aliis accentuum signis similes, aliæ inordinate expositæ. Et si quis ad Græcorum ritum explicare aut emendare voces et litteras institueret, ut in Origenis *Philocalia* scribitur, nihil de propositis verbis curans diceret aut scriberet, neque tum quidem ut sunt ea vel suffocatus pronuntiaret aut scriberet ita ut evidentia apparerent, sive spiritum materiale invocare velit, sive ardorem animæ aut corporis incantare. Materiales enim spiritus nomina habent, ut quidam aiunt philosophi, et nominum eorum elementa scripta sunt; ad quæ naturaliter pronuntianta eos attrahi dicunt.

52. Sed de his nihil amplius disseremus. Est autem apud Atticos quidam libellus socialis Συμπαχικὸς dicitur. Hic erat libellus in quo eos cives quorum ætas ad legationes aut imperia, ad navarchiam et trierarchiam apta erat, prytaones inscribebant, quem ex paterna origine inscribebant. Et quando eligi duces aut quæstores necesse erat, ex inscriptis quos volebant his muneribus præponebant. Alter autem libellus Lexiarchicus (Ληξιαρχικὸς) vocabatur; libellus quidem, quia publica civitatis tabula erat; lexiarchicus vero, quia omnes magistratus, et suffragiis datis et sorte ducti ibi terminabantur.